

अनेकानिवर्षपूगानिअनेकवर्षसमूहान् ॥ १६ ॥ तस्य आश्रमस्य अंतरं मुनिसंनिधानरहितकालं ॥ शचीपतिरित्यनेन शचीतोपि सौंदर्यमहल्यायाध्वनितं ॥ मुनिवेषधरः गौतमवेषधरः ॥ ममरूपं समास्थायेति वक्ष्यमाणत्वात् ॥ १७ ॥ ऋतुकालं शास्त्रोक्त रतिकालं अर्थिनोरत्यर्थिनः ॥ सुसमाहिते संगमोचितरूपप्रसाधनवति अति सुंदरीतिवा ॥ तेन स्याभिलष्य दिव्यस्त्रीत्वं सूचितं ॥ १८ ॥ सहस्राक्षं विज्ञाय ॥ ऋतुकालं प्रतीक्षते नार्थिन इति वचनात् तपसा चाश्रमवर्तिसर्वप्राणिजातस्य शंकाभावाय गौतमवेषोयमिन्द्र इति ज्ञात्वेत्यर्थः ॥

सचात्र तप आतिष्ठदहल्या सहितः पुरा ॥ वर्षपूगान्यनेकानिराजपुत्रमहायशः ॥ १६ ॥ तस्यांतरं विदित्वा च सहस्राक्षः शचीपतिः ॥ मुनिवेषधरो भूत्वा अहल्यामिदमब्रवीत् ॥ १७ ॥ ऋतुकालं प्रतीक्षते नार्थिनः सुसमाहिते ॥ संगमं त्वहमिच्छामित्वया सह सुमध्यमे ॥ १८ ॥ मुनिवेषं सहस्राक्षं विज्ञाय रघुनंदन ॥ मतिं चकार दुर्मेधा देवराज कुतूहलात् ॥ १९ ॥ अथाब्रवीत् सुरश्रेष्ठं कृतार्थेनांतरात्मना ॥ कृतार्थास्मि सुरश्रेष्ठ गच्छ शीघ्रमिति प्रभो ॥ २० ॥ आत्मानं मां च देवेश सर्वथारक्ष गौतमात् ॥ इंद्रस्तु प्रहसन्वाक्यमहल्यामिदमब्रवीत् ॥ २१ ॥ सुश्रोणिपरितुष्टोऽस्मि गमिष्यामि यथागतं ॥ एवं संगम्य तु तदानि श्रक्वामोऽटजातः ॥ २२ ॥ स संभ्रमात् त्वरन् रामशंकितो गौतमं प्रति ॥ गौतमं सददर्शाय प्रविशंतं महामुनिं ॥ २३ ॥ देवदानवदुर्धर्षतपोबलसमन्वितं ॥ तीर्थोदकपरिक्लिन्नं दीप्यमानमिवानलं ॥ २४ ॥ गृहीतसमिधं तत्र सकुशं मुनिपुंगवं ॥ दृष्ट्वा सुरपतिस्त्वस्तो विषण्णवदनो भवत् ॥ २५ ॥

देवराज कुतूहलात्समामभिलषतीति कौतुकात् दिव्यरति कौतुकाच्चेत्यर्थः ॥ दुर्मेधा अहल्या तेन सहरत्यर्थं मतिं चकारेत्यन्वयः ॥ १९ ॥ कृतार्था तादृशदिव्यपुरुषलाभात्प्राप्ततपःफला ॥ २० ॥ शीघ्रगमने हेतुर्मम अहल्याया आत्मन इंद्रस्य च शापतोरक्षणं तदाह ॥ आत्मानमित्यादि ॥ प्रसहन्निति विशिष्टस्त्रीचरितेन प्रहासः रक्षणस्य दुर्लभत्वाद्वा ॥ गौतमतपोभंगस्य स्वेष्टस्य करणेन अग्रिमशापादिभयमल्पमिति वा ॥ २१ ॥ संगम्य अहल्यायासहेति शेषः ॥ २२ ॥ स इंद्रः संभ्रमात् गौतमभयात् त्वरन् निश्चक्रामेत्यन्वयः ॥ निर्गमसमये गौतमं प्रति तदा गमनं प्रति शंकितश्चासीदिति शेषः ॥ अथ निष्क्रमणसमनंतरमेव ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥